

досвідом, участі у міжнародних проектах та демонстрації науково-практичних досягнень за межами національного освітнього простору. Таким чином, технології виступають не лише інструментом удосконалення навчання, а й засобом культурної дипломатії, що сприяє популяризації хореографічного мистецтва на світовій арені.

Практичний досвід показує, що впровадження цифрових технологій у навчальний процес хореографічної підготовки сприяє підвищенню якості засвоєння знань і формуванню професійних компетенцій. Використання інтерактивних платформ і мультимедійних ресурсів дозволяє студентам працювати у зручному темпі, аналізувати власні помилки та розвивати творчі здібності в умовах постійної зворотної взаємодії з викладачами. Такий підхід стимулює активну участь студентів у навчанні та формує навички саморефлексії, що є надзвичайно важливим у професійному становленні хореографа.

Таким чином, методично зважене і системне використання сучасних технологій у хореографічній освіті виступає ефективним інструментом удосконалення навчання, сприяє формуванню творчої особистості і професіонала нового покоління, здатного успішно працювати в умовах швидкозмінного мистецького середовища та суспільства.

Підсумовуючи, інноваційні технології не лише оптимізують освітній процес, а й стають каталізатором розвитку мистецтва танцю, забезпечуючи його сучасність і конкурентоспроможність на світовій арені.

Є. Мятенко

ОБРЯДОВІ ТАНЦІ ВЕСНЯНОГО ЦИКЛУ В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ТРАДИЦІЇ

Y. Miatenko

RITUAL DANCES OF THE SPRING CYCLE IN UKRAINIAN FOLK TRADITION

Обрядовий танець є одним із найдавніших способів художнього самовираження людини, що поєднує рух, музику, слово й символічну дію. Саме через танець народ осмислював власний світ, встановлював гармонію з природою та спільнотою. Проте, попри важливе місце танцю в обрядовій культурі, у більшості досліджень обрядовість розглядається в переважно етнографічних і фольклористичних аспектах, тоді як танцювальна складова розглядається поверхово або як допоміжний елемент. Така ситуація зумовлює необхідність глибшого вивчення танцю як самостійного феномену в контексті обрядовості зокрема весняного циклу, де він виступає центральним носієм ритуального змісту.

До проблеми обрядового танцю зверталися чимало українських хореологів. О. Гуменюк подає наукову класифікацію українських народних танців, виокремлюючи весняні — гаївки, веснянки тощо, розглядає їх як рухові структури з власною просторовою композицією та ритуальним символізмом. Олекса Воропай у праці «Звичаї нашого народу» описував обрядові танці як органічну частину календарних свят, звертаючи увагу на їхню роль у переході від зимового до весняного циклу. Сучасні дослідники, такі як А. Тимчула, Л. Саввич, А. Гоцалюк, трактують його як універсальну мову культури, що передає соціальні смисли, емоції та духовні коди народу, В. Волчукова та О. Тищенко вивчають сценічні інтерпретації весняно-літнього циклу українських календарних обрядів. Попри це, танець усе ще

залишається недостатньо проаналізованим як самостійний феномен української ритуальної культури.

Танець у традиційному середовищі мав не лише естетичне, а й ритуально-магічне значення. Його рухи відображали зміну пір року та взаємодію людини з природою. На ранніх етапах розвитку культури танець виступав своєрідним засобом комунікації з надприродними силами, а згодом — символічним актом, який забезпечував духовну єдність громади. В українській традиції він завжди залишався носієм сакрального змісту, навіть коли поступово втратив свою магічну функцію.

Весняна обрядовість охоплює свята від Стрітня до Трійці (червень), включно з Жайворонками, Благовіщенням, Великоднем, Юрієм і Зеленими святами.

Обрядові танці весняного циклу — веснянки, гаївки, хороводи, ігри-танці — становлять один із найвиразніших виявів духовної культури українців. Вони поєднують елементи магії, театралізованого дійства та соціальної взаємодії, слугуючи засобом підтримання гармонії в громаді. Танцювальна форма в таких обрядах не є випадковою — саме через рух людина передавала енергію оновлення, вдячність природі й віру у відродження життя.

Уже на Масляну виконувався «Кривий танець», який символізував пробудження сонця, що передбачало початок весняної обрядовості. Під час Стрітня через танець уособлювалася боротьба між Зимом та Літом. Цей образ мав не лише розважальний, а й глибокий символічний зміст — заклик до пробудження життя, тепла, сонця. На Сороки відбувалося закликання весни — танець мав магічно-обрядову функцію, адже його призначенням було викликати тепло, дощ, врожай. Розквіт обрядовості приходився на Благовіщення та Великдень, під час яких виконувалися гаївки та веснянки, обрядові хороводи, які були покликані пробудити природу й благословити землю на майбутній врожай, а також утілити любов, єднання, відродження. Від Юрія до Трійці відбувався перехід до плодючого циклу, в цей час проводилися обряди землеробського характеру, вшановувався культ зелені, а в танцях уособлювалися польові роботи та шанувалася худоба. Завершувався весняний цикл Зеленими святами, на які виконувалися численні хороводи з деревцями, гілочками, віночками, що символізувало єднання людини та природи, очищення, плодючість та відбувався перехід у літній цикл.

Отже, обрядові танці весняного циклу — це завжди синкретичне мистецтво, де рух, музика, спів і гра створювали єдину ритуальну тканину. Вони не просто супроводжували те чи інше свято, а втілювали їх суть, виконуючи магічно-символічну функцію — від заклику весни до освячення родючості та єдності людини з природою, утворюючи поетичну модель світобудови, в якій рух, коло й ритм виражали гармонію Всесвіту.